

ALEXANDRU BINDEA:

„Din tristețe îmi reușește comedia în teatru“

cîștigat deja un nume și chiar un renume: Silviu Purcărete, Dan Micu, Cristian Hadjiculea, ori și mai tinerii Victor Ioan Frunză, Tompa Gábor, Mihai Măniuțiu, Alexandru Darie. Și încă înșurubirea e, fatalmente, incompletă. Și încă nu i-am pomenit pe actorii și pe scenograful care n-au încetat să existe artistic și să strălucească. Și apoi, în lipsa unui flux creator puternic și neîntrerupt, ar fi fost cu puțință ca „după 1989, din nou“ teatrul să fie „primul care s-a mișcat“?

Viziunea discontinuă a d-lui Manolescu e contrazisă, de altfel, chiar de cazul unui artist pe care domnia-sa îl aduce în discuție exclusiv în chip de „pionier al teatrului nostru postcomunist“: regretatul Iulian Vișa. Că tragica sa dispariție este pusă, alături de demisia lui Andrei Șerban de la direcția TNB, în rîndul „multor altor evenimente negative din lumea scenei“, cum ar fi dificultățile financiare, e o chestiune de optică, servind deplîngerii teatrului românesc ajuns „la răscruce“ (situație, din păcate, reală; și valabilă pentru numeroase alte compartimente). Că însă creația sa, care datează în proporție majoră din vremea de după „căderea cortinei“ (vezi fie și numai **Slugă la doi stăpîni** ori **Tigrul**), este astfel amputată, de dragul demonstrației, mi se pare cu totul regretabil.

Mai există puncte fragile în expunerea d-lui Manolescu. Păcătuiind, de astă dată, prin exces de entuziasm, domnia-sa socotește, de pildă, că, după 1989, „la București, la Sibiu, la Timișoara, la Cluj, la Constanța, la Iași, la Tg. Mureș și în alte locuri am putut vedea extraordinare spectacole“. Din logica discursului reiese că „am putut vedea“ exprimă un plural impersonal, excluzînd, prin urmare, nuanța de impresie particulară. Or, nemaivorbind de „alte locuri“, cel puțin două din enumerarea de mai sus, Constanța și Timișoara, s-au ilustrat în ultimii trei ani tocmai prin inactivitate sau, prin activitate foarte modestă. Dar poate că n-am înțeles eu bine și poate că, la urma urmei, e doar o problemă de gust. Ceea ce nu mă împiedică să mă gîndesc că, fiind persoană publică, ba chiar politică, d-l Manolescu n-ar avea decît de cîștigat dacă și-ar cîntări cu mai multă grijă afirmațiile. Dar poate că și în ce mă privește e tot o problemă de gust.

■ ALICE GEORGESCU

P.S. În același număr al revistei, într-o notă intitulată „Dl. Tocilescu față cu spectatorul“ și semnată N.M., criticul îl ia la refec pe regizorul **Antigonei** pe tema unui interviu al acestuia difuzat în emisiunea TV „Gong“. E drept, cu acel prilej d-l Tocilescu a emis o serie de opinii discutabile – ca multe opinii, de altfel –, așa încît reacția d-lui Manolescu nu apare cu totul anormală. Neașteptat este, în schimb, tonul foarte așos al notei în cauză, lăsînd loc presupunerii că semnatarul s-a simțit personal atins de observațiile d-lui Tocilescu privind receptarea critică a spectacolului său, supoziție întărită de formularea „noi, cronicarii“. Altfel, eu, una, mă simt mîndră că d-l Manolescu mă consideră, fie și numai implicit, colegă. Și, deși domnia-sa afirmă că nu înțelege „de ce dl. Tocilescu pune un accent așa de mare pe ceea ce stă în spatele spectacolului, pe efortul actorilor, al regizorilor, al tuturor“, mă bucur din toată inima că d-l Nicolae Manoleșcu pare hotărît, în sfîrșit, să intre în alianță cu noi. Sincer.

■ **Alexandru Bindea, ai absolvit IATC în 1989, după nouă ani de încercări la concursul de admitere... Ce ai făcut în tot acel timp?**

Am fost șofer de taxi și ghid ONT, dar am continuat pregătirile pentru institut cu persoane extraordinare, cărora le datorez foarte mult. Consider că 60% din ce știu datorez dascălilor mei, care au fost Petre Gheorghiu, Mihail Stan, Adriana Popovici, Traian Ailenei, Mihaela Juvara, Nae Ilescu.

■ **A fost vreo clipă cînd ai fost ispitit să renunți?**

Da, după șase-șapte încercări am fost tentat să renunț, dar m-a încurajat Mihail Stan, care mi-a spus că va uita că m-a cunoscut dacă voi capitula...

■ **Și în 1985 eforturile ți-au fost recompensate...**

Da, am intrat în acest an, cînd nu s-a mai dat probă de dans și de cînt. Eu, fiind afon, cred că în anul acela s-a întîmplat așa tocmai pentru ca eu să intru! Cînd am reușit la examen m-a observat Octavian Cotescu, Dumnezeu să-l ierte!, datorită căruia cred că am și intrat...

■ **Avînd apoi șansa de a-l avea dascăl pe Dem Rădulescu.**

Da. Vreau să-ți spun că un critic cu trei nume a scris, după spectacolul **Păsările**, că îl imită pe Dem Rădulescu. I-a răspuns acum, cu vorbele unui personaj al lui Caragiale: „Mi s-a făcut o imputare și sînt mîndru de aceasta. O primesc. Mă onorează a spune că o merit“. Mi-aș dori să am talentul și posibilitățile lui Dem Rădulescu. Un actor nu are decît de cîștigat luînd de la maestrul său. Pînă la un punct. Domnul critic ar trebui să fi văzut pînă la ce punct am împrumutat... Despre Dem Rădulescu aș vrea însă să spun că, de la el, toată generația mea a învățat să fie corectă în această meserie, de la interpretare pînă la punctualitatea la repetiții. Nu ne-a permis să facem nici un compromis în profesie.

■ **Consideri că anii în care nu ai intrat la teatru sînt ani pierduți?**

Dimpotrivă, mi-au folosit enorm, căci am acumulat o mare experiență de viață. M-am ferit să fac teatru de amatori pentru că

detest tot ce este „amatorism“. Deși pasiunea mea cea mare o constituie automobilele, la care mă și pricep, întotdeauna când am o problemă mă adresez unui mecanic de specialitate. Cum și pentru emisiunile de divertisment ar trebui să se apeleze la oameni de specialitate, nu la ingineri de drumuri și poduri și la foști activiști... Am fost șofer de taxi, pentru că sînt șofer profesionist. Am fost ghid, pentru că am absolvit un liceu cu predare în limba italiană și o școală de turism. De aceea spun că nu suport amatorismul în teatru. Din păcate, oamenii nu-și dau seama că se continuă „Cîntarea României“, punîndu-se în continuare preț pe amatorism. Nu sînt puși în funcții de conducere oameni de specialitate.

■ **Ce ai simțit, după atîția ani de încercări, în clipa cînd ai devenit student la teatru?**

□ Știi, fericirea provoacă o reacție ciudată. Te bucuri mai mult cînd aștepti să se îndeplinească ceva ce îți dorești foarte tare... Cînd am intrat, nu știam ce să fac. Ar fi trebuit să mă îmbăt? Nu m-am îmbătat. Nu m-am îmbătat niciodată în viața mea.

■ **Retrospectiv, ce ți se pare că a fost cel mai semnificativ din anii de studenție?**

□ Semnificativ în studenție a fost că am fost solicitat nu atît de studenții-regizori, cît de profesori, pentru spectacolele de absolvire. Așa am jucat în *Opera de trei parale* și în *D-ale carnavalului*, în regia lui Ion Cojar, în *Urmașul*, în regia Olgăi Tudorache, și în *Trei surori*, regizat de Gelu Colceag. Aceste colaborări au însemnat mult pentru mine, fiindcă am lucrat cu unii din cei mai buni profesori din institut.

■ **În spectacolul de absolvire al clasei tale, Mobilă și durere, ai interpretat rolul principal, pentru care ai obținut și două premii. Ce s-a întîmplat după aceea?**

□ Am fost repartizat la Casa de Cultură din Mediaș, ca instructor cultural, de unde am fost detașat actor la Teatrul din Sibiu (Sibiul fiind pe atunci oraș închis). Aici am debutat, sub direcția unui mare dramaturg, Tudor Popescu, într-o piesă a acestuia, *Noaptea marilor speranțe*, în regia lui Silviu Purcărete. Premiera trebuia să fie pe 22 decembrie 1989. De la Sibiu, Tudor Popescu m-a rugat să trec, prin detașare, la Rîmnicu Vilcea, pentru a se putea înființa un teatru acolo. După revoluție, am dat concurs la Odeon, cu Vlad Mugur, fiind singurul băiat care a reușit, și apoi am susținut concurs și la Teatrul Național, cu Andrei Șerban.

■ **Ce a însemnat pentru tine întîlnirea cu Andrei Șerban?**

□ Întîlnirea cu un mare artist, cu care am lucrat la trei spectacole: *Trilogia antică*, *Cine are nevoie de teatru* și *Audiția*. Întîlnirea și colaborarea cu Șerban m-au marcat în bine, dar regret că nu a putut să ne formeze, să ne marcheze pe noi, tînăra generație, în spiritul lui, așa cum a făcut-o Ciulea acum 25-30 de ani la Teatrul „Bulandra“. Sînt mîndru că m-am întîlnit în viață cu Andrei Șerban, la fel cum sînt mîndru de întîlnirea cu Pintilie, Nicolae Wolcz și Victor Ioan Frunză. Pe Frunză îl consider un regizor din categoria acelor regizori talentați și foarte rari care respectă înainte de orice actorul, avînd încredere în actor.

■ **V.I. Frunză este regizorul spectacolului cu piesa Ghetou, în care ai realizat un rol important. Ce poți spune despre acest rol?**

□ Îl socotesc o reușită, datorită în primul rînd lui V.I. Frunză, care m-a distribuit într-un gen de personaj pe care nu mi-l doream, dar pe care nu cred că alt regizor mi-l ar fi oferit.

■ **Crezi că Teatrul Național este într-adevăr prima scenă a țării?**

□ Da. Nu doar prima scenă, ci și primul teatru. (Se speculează mult ideea.) Asta datorită eforturilor conjugate ale trupei de actori, direcției teatrului, condus de Andrei Șerban și Constantin Măciucă, și marilor personalități și virtuți artistice pe care le posedă Teatrul Național. Pentru că, după părerea mea, o trupă care nu are personalități artistice de vîrf, vedete în sensul bun al cuvîntului, nu poate exista ca trupă.

■ **Ce înțelegi prin vedetă?**

□ Vedeta este o personalitate artistică, apreciată atît de marea majoritate a publicului, cît și de presă, și pe care colegii, în interiorul lor, o respectă și căreia îi recunosc valoarea, chiar dacă nu i-o vor recunoaște pe față. În ce mă privește, sînt mîndru că mă pot considera prietenul a două mari vedete din Teatrul Național: Gheorghe Dinică și Ovidiu Iuliu Moldovan și aș dori ca în viitor să mă pot considera prieten și cu domnul Andrei Șerban.

■ **Crezi că actorul poate determina un echilibru între succesul la public și succesul de presă?**

□ Cred că unul îl determină pe celălalt. Dacă ești un actor cinstit cu adevărat, vei avea succes și de public, și de presă. Pentru mine succesul de public e important. Mi-e frică de criticii cărora le sînt antipatic, dar la fel și în același timp de criticii cărora le sînt prea simpatic, pentru că pot avea păreri subiective. Obiectiv este publicul, care se schimbă seară de seară.

■ **Ce schimbări crezi că s-au produs în teatrul românesc după decembrie '89? Consideri că nivelul valoric al teatrului s-a ridicat?**

□ Nivelul valoric al teatrului nu s-a ridicat. Cred că artiștii (deși nu toți actorii aînt artiști) au avut o posibilitate de exprimare mai liberă, pe care unii nu au știut să o folosească. „Teatrul este de fapt o școală de subtext“, spune Dem Rădulescu, iar eu cu regret cred că, după evenimentele din decembrie '89, acest subtext s-a cam pierdut. Aluziile, dacă sînt prea directe, pierd din valoarea artistică, metaforică.

■ **Care crezi că este problema fundamentală a teatrului românesc astăzi?**

□ Oamenii de teatru au nevoie să se simtă personalități artistice distincte, să nu se mai simtă funcționari. Problema cea mai demnă de luat în considerație este că ar trebui să i se acorde fiecărui artist locul cuvenit și să i se respecte valoarea măcar în plan moral.

■ **Ai avut vreun ideal de actor?**

□ Modelul meu de actor, de cînd eram mic, este Valeria Seciu. I-am spus-o.

■ **A înțeles ce-ai vrut să-i spui?**

□ Cred că da. Cu spectacolul *Angajare de clovn* de la Teatrul Valeriei Seciu „Levant“, am avut mari satisfacții și am fost în turneu la Bienala de la Bonn, prilej cu care am apucat să am o fotografie și în „Theater heute“.

■ **Un actor de comedie poate fi un om trist?**

□ Eu cred că tocmai din tristețe îmi reușește comedia în teatru.

■ **Care e dorința ta cea mai mare?**

□ Să fiu primul actor din România, posesor al unui Rolls-Royce.

■ **Ești mulțumit de realizările tale de pînă acum?**

□ Foarte mulțumit. Măcar de ar continua așa! Am pus piatră lîngă piatră și voi continua la fel. Nu uit că mă aflu la doar patru ani de la absolvirea institutului și, totuși, am făcut multe.

■ **De curînd ai fost în Italia...**

□ Da, la un curs de *commedia dell'arte* organizat de revista „Sipario“. Regret că sîntem atît de pușin atașati de valorile culturale italiene. Sîntem latini și totuși ne-am orientat prea mult pe linia anglofonă. Îmi pare bine că am putut participa la un curs al cărui gen e pușin cunoscut și cred că ar putea plăcea. În perspectivă, împreună cu domnul Florian Potra, studiem posibilitatea fondării unui teatru româno-italian, motivat tocmai de apartenența noastră la zona de cultură latină.

■ **Pe ce sentiment pui cel mai mare preț?**

□ Dragostea de semeni, de aproapele tău.

■ **Ce gînd ai mai vrea să exprimi în acest dialog?**

□ Vreau să-i mulțumesc mamei mele pentru toate realizările de pînă acum și pentru ceea ce sînt.

CLARA MĂRGINEANU